

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри публічного управління та
землеустрою

_____ Олександр МОРДВІНОВ

«_____» _____ 2022 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Муніципальний менеджмент»

для підвищення кваліфікації

державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій,

їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та

депутатів місцевих рад

з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

у сфері післядипломної освіти на основі здобутої вищої освіти

2022 р.

Програма навчальної дисципліни **«Муніципальний менеджмент»** для підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад з галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування у сфері післядипломної освіти на основі здобутої вищої освіти / укл. Т. Кравченко – Запоріжжя: КПУ, 2022. - 12 с.

Розробник:

Т. Кравченко, професор кафедри публічного управління та землеустрою, д-р держ. упр., професор.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та землеустрою

Протокол № 9 від «18» травня 2022 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, сфера освіти, освіти, вид основної діяльності	Характеристика навчальної дисципліни
		Очна (денна), заочна, дистанційна
Кількість кредитів – 0,5 Загальна кількість годин: 15	Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування	Вибіркова
	Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування Освітня програма: 281 Публічне управління та адміністрування	
	Сфера освіти: післядипломна освіта Вид основної діяльності: підвищення кваліфікації	Лекції - 4 год. Практичні, семінарські - 8 год. Лабораторні - Самостійна робота - 3 год. Вид контролю- залік

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА (включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Кравченко Тетяна Анатоліївна
Контактний тел.	+38(097) 540-33-33
Е-mail:	tatyana_kravchenko@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4360
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій, а. 319, головний корпус КПУ <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «**Муніципальний менеджмент**» формування у державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад умінь та навичок управлінської діяльності, що базується на новітніх управлінських технологіях в управлінні розвитком муніципальних утворень на основі застосування теоретичного та практичного вітчизняного і зарубіжного досвіду в галузі муніципального управління.

Завдання навчальної дисципліни

Основними завданнями навчальної дисципліни є вироблення практичних навичок щодо застосування інструментарію муніципального менеджменту.

У результаті вивчення дисципліни слухачі повинні

знати:

- категорії муніципального управління, місцевого самоврядування;
- теоретичні основи місцевого самоврядування і муніципального управління, їх завдання та цілі;
- нормативно-правове забезпечення муніципального управління;
- види систем муніципального менеджменту та їх основні характеристики;
- особливості реалізації важелів спеціального економічного інструментарію муніципального менеджменту;

вміти:

- розробляти набір конкретних інструментів управління розвитком муніципальних утворень з урахуванням їх територіально-функціональних особливостей, ситуативних характеристик внутрішнього й зовнішнього середовища;
- складати стратегічний план розвитку муніципального утворення з використанням методики стратегічного управління та знаходити оптимальні важелі його реалізації на основі практичного оперування спеціальним економічним інструментарієм муніципального менеджменту;
- адаптувати прогресивний зарубіжний досвід муніципального управління в практику управлінської діяльності органів місцевого самоврядування України.

Відповідно до освітньої програми спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» для підвищення кваліфікації державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад вивчення дисципліни «**Муніципальний менеджмент**» сприяє формуванню у слухачів **компетентностей та програмних результатів навчання:**

Перелік компетентностей

K01. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.

K03. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

K04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

K05. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення існуючих та розроблення нових систем.

K07. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

Програмні результати навчання

PH05. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проєктами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проєктуванні та реорганізації управлінських та загально організаційних структур.

PH06. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

PH09. Знати сучасні підходи до публічного управління та адміністрування.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. “Сутність та законодавча база муніципального менеджменту”

1. Місцеве самоврядування як демократична форма управління розвитком територій. Основні теорії місцевого самоврядування.

2. Сутність та базові поняття муніципального менеджменту.

3. Нормативно-правова база муніципального управління та Проблеми її удосконалення

Тема 2. “Побудова системи муніципального менеджменту”

1. Система муніципального менеджменту та загальна характеристика її елементів.

2. Організаційна підсистема муніципального менеджменту.

3. Функціональна підсистема муніципального менеджменту.

4. Інструментальна підсистема муніципального менеджменту.

Тема 3. “Стратегічне управління в муніципальному менеджменті”

1. Поняття стратегічного управління в муніципальному менеджменті. Цикл стратегічного управління.

2. Стратегічне планування як основа стратегічного управління муніципальним утворенням. Алгоритми стратегічного планування.

3. Методика стратегічного управління розвитком муніципального утворення.

4. Організація робіт з планування соціально-економічним розвитком муніципального утворення.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назва теми	Очна (денна), заочна, дистанційна				
		Кількість годин				
		Всього	у тому числі			
лекц.	лабор.		семін. (практ.)	сам. робота		
1.	Тема 1. “Сутність та законодавча база муніципального менеджменту”	4	1		2	1
2.	Тема 2. “Побудова системи муніципального менеджменту”.	4	1	-	2	1
3.	Тема 3. Тема 3. “Стратегічне управління в муніципальному менеджменті”	7	2	-	4	1
	Усього годин	15	4	-	8	3

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, план	Кількість годин
1.	<p>Лекція 1. “Сутність та законодавча база муніципального менеджменту”</p> <p>1. Місцеве самоврядування як демократична форма управління розвитком територій. Основні теорії місцевого самоврядування.</p> <p>2. Сутність та базові поняття муніципального менеджменту.</p> <p>3. Нормативно-правова база муніципального управління та проблеми її удосконалення</p>	1
2.	<p>Лекція 2. “Побудова системи муніципального менеджменту”.</p> <p>1. Система муніципального менеджменту та загальна характеристика її елементів.</p> <p>2. Організаційна підсистема муніципального менеджменту.</p> <p>3. Функціональна підсистема муніципального менеджменту.</p> <p>4. Інструментальна підсистема муніципального менеджменту.</p>	1
3.	<p>Лекція 3. “Стратегічне управління в муніципальному менеджменті”</p> <p>1. Поняття стратегічного управління в муніципальному менеджменті. Цикл стратегічного управління.</p> <p>2. Стратегічне планування як основа стратегічного управління муніципальним утворенням. Алгоритми стратегічного планування.</p> <p>3. Методика стратегічного управління розвитком муніципального утворення.</p> <p>4. Організація робіт з планування соціально-економічним розвитком муніципального утворення.</p>	2
	Усього годин	4

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, план	Кількість годин
1.	<p>Тема 1. “Сутність та законодавча база муніципального менеджменту”</p> <p>1. Місцеве самоврядування як демократична форма управління розвитком територій. Основні теорії місцевого самоврядування.</p> <p>2. Сутність та базові поняття муніципального менеджменту.</p> <p>3. Нормативно-правова база муніципального управління та проблеми її удосконалення</p>	1
2.	<p>Тема 2. “Побудова системи муніципального менеджменту”.</p> <p>1. Система муніципального менеджменту та загальна характеристика її елементів.</p> <p>2. Організаційна підсистема муніципального менеджменту.</p> <p>3. Функціональна підсистема муніципального менеджменту.</p> <p>4. Інструментальна підсистема муніципального менеджменту.</p>	1

3.	Тема 3. “Стратегічне управління в муніципальному менеджменті” 1. 1. Поняття стратегічного управління в муніципальному менеджменті. Цикл стратегічного управління. 2. Стратегічне планування як основа стратегічного управління муніципальним утворенням. Алгоритми стратегічного планування. 3. Методика стратегічного управління розвитком муніципального утворення. 4. Організація робіт з планування соціально-економічним розвитком муніципального утворення.	2
	Усього годин	4

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми, план	Кількість годин
1.	Тема 1. “Сутність та законодавча база муніципального менеджменту” Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.	1
2.	Тема 2. “Побудова системи муніципального менеджменту”. Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.	1
3.	Тема 3. “Стратегічне управління в муніципальному менеджменті” Підготовка до семінарських занять, опрацювання матеріалу лекцій та навчальної літератури.	1
	Всього:	3

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни «Муніципальний менеджмент» застосовуються такі методи навчання:

а) методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (пояснення, лекція, бесіда, робота з підручником; ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження, вправи, практичні і дослідні роботи);

б) методи стимулювання навчальної діяльності (навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, пізнавальні ділові ігри, мозковий штурм, дебати, робота в парах, малих групах, презентації проектів слухачів, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід слухача; стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні);

в) методи контролю і самоконтролю у навчанні (усний, письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка).

На різних етапах навчальної взаємодії відповідно до ступеня активності, самостійності й творчості слухачів застосовується комплекс наступних методів:

Пояснювально-ілюстративний метод. Слухачі здобувають знання, слухаючи розповідь, лекцію, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення. Такий метод якнайширше застосовують для передавання значного масиву інформації. Його можна використовувати для викладення й засвоєння фактів, підходів, оцінок, висновків.

Репродуктивний метод. Ідеться про застосування вивченого на основі зразка або правила. Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленого зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладення. Використовуючи будь-які джерела й засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Слухачі стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Частково-пошуковий, або евристичний метод. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань або під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі слухачі на основі роботи над програмами та з навчальними посібниками. Такий метод, один з різновидів якого є евристична бесіда, - перевірений спосіб активізації мислення, спонукання до пізнання.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри та виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук.

9. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «**Муніципальний менеджмент**» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом викладання дисципліни шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, перевірки виконання тестових завдань тощо. За змістом він включає перевірку ступеня засвоєння слухачем навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацювати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий контроль – здійснюється у формі заліку шляхом визначення ступеня засвоєння слухачем навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдань поточного контролю.

Для оцінювання слухачів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Бали нараховуються за виконання завдань аудиторної роботи, практичних робіт, індивідуальних завдань, тестів.

Результати поточного контролю слухачів є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО ОЦІНЮВАННЯ

Теми			Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	100
30	30	40	

Види робіт, що можуть бути виконані слухачем під час проведення **аудиторних занять**, для контролю результатів вивчення дисципліни: усне опитування слухачів; виступ слухачів із повідомленнями, доповідями разом із презентаціями; активна участь слухачів у дискусійному обговоренні питань заняття; робота в міні-групах тощо. Максимальна можлива оцінка за роботу в аудиторії передбачає виконання усіх завдань, передбачених заняттям, на високому рівні в повному обсязі, довершене оформлення результатів виконання завдань у вигляді звіту та відмінний захист.

Аудиторні заняття передбачають також активну участь у *лекціях-дискусіях* або *мозковому штурмі*. Правила проведення таких занять: говорити по одному, не перебиваючи; уважно слухати кожного; дотримуватися встановленого порядку і регламенту, аргументувати свої висловлювання; критикувати думки, а не особистість; критикуючи, пропонувати альтернативи; перед запереченням повторювати висловлення опонента.

Самостійна робота полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача, в самостійному опрацюванні теоретичних питань, підготовці до семінарських занять, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання, підготовка реферату, проходження тестування на сайті підтримки навчальних програм та інших завдань.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: стандартизовані тести; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; інші види індивідуальних та групових завдань.

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
90-100	A	Слухач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	Відмінно/ зараховано
82-89	B	Слухач вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального	Добре/ зараховано

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
		контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні.	
75-81	C	Слухач добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Слухач добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Слухач здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих. Слухач рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі слухач характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального матеріалу для себе як педагога, а також для його майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною.	Задовільно/ зараховано
60-66	E	Слухач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаючої кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Слухач не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності.	
35-59	FX	Слухач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності.	Незадовільно/ не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Слухач володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	Незадовільно/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення з дисципліни «**Муніципальний менеджмент**», розміщено на сайті підтримки навчальних програм університету за електронною адресою:
http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4360

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Вакуленко В. М., Ігнатенко О. М., Лебединська О. Ю. Державне регулювання розвитку соціальної інфраструктури населених пунктів України: [навч. посіб.] К. : Вид-во УАДУ, 2002, 112 с.
2. Вакуленко М. В., Орлатий М. К., Іванова Т. В., Жовнірчик Я. Ф. Загальні засади місцевого самоврядування в Україні: [підручник]. К. : НАДУ, 2010, 400 с.
3. Державне управління та місцеве самоврядування в Україні: словник термінів нормативно-правових актів/ автор-упорядник Є.І. Бородін. Д.: Герда, 2004. 650 с.
4. Іванова Т. В. Засади розвитку місцевого самоврядування України в умовах можливих ризиків: теорія та практика: [монографія]. К. : АМУ, ВПЦ, 2010, 186 с.
5. Development, Validation and Testing of the Bayesian Network of Educational Institutions Financing / Volodymyr Lytvynenko, Nataliia Savina, Mariia Voronenko, Nadia Doroschuk, Saule Smailova, Oleg Boskin, Tatyana Kravchenko // Proceedings of the 2019 10th IEEE International Conference on Intelligent Data Acquisition and Advanced Computing Systems: Technology and Applications, 18-21 September, 2019, Metz, France, P. 412–417.
6. Innovative tools for public management of the development of territorial communities/ Oleksandr Mordvinov, Tetyna Kravchenko, Oleksandra Vahonova, Mykhailo Bolduiiev, Natalia Romaniuk, Oleksandr Akimov // Journal of interdisciplinary Research. Special issue No:11/01/XVII. 2021. P. 33–37.
7. The current state of investment security in Ukraine in the context of covid-19 and its impact on the financial and economic situation of the state / O. Bobrovska , A. Lysachok, T. Kravchenko, L. Akimova , O. Akimov // Financial and credit activities: problems of theory and practice 2021 № 1 (36). – P. 233-242.
8. Кравченко Т.А. Процеси забезпечення якості в органах місцевого самоврядування: особливості визначення та оцінювання / Т.А. Кравченко // Аспекти публічного управління. – 2021. – Том. 9. – № 1. – С.121–132.
9. Management Decisions to Support and Maintain the Socio-Economic Development of the Territories / Bobrovska, O.Yu., Durman, M.O., Kravchenko, T.A., Nekriach, A.I., Diegtiar, O.A. //Estudios de Economia Aplicadathis link is disabled, 2021, 39(6).
10. Innovative foundations for optimizing the information and communication system of local government / Diegtiar, O. A., Kravchenko T. A., Yevmieshkina, O. L., Sych, T. V., &Linetska, Y. M. // Linguistics and Culture Review, (2021), 5(S4), 955-967.

Допоміжна література

1. Бакуменко В. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики. К.: Вид-во УАДУ, 2000. 328 с.
2. Євтушенко О. Н. Муніципальний менеджмент : [підручник] / О. Н. Євтушенко, В.М. Ємельянов, В. І. Андріяш. – Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. – 404 с.
3. Ліпенцев А. В. Надання адміністративних послуг : навч.-метод. посіб. для системи підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування / укл. А. В. Ліпенцев. – К. : [б. в.], 2013. – 224 с.
4. Лесечко М., Рудніцька Р., Чемерис А. Особливості прийняття управлінських рішень в органах державного управління та місцевого самоврядування. Львів: УАДУ при Президенті України, Львівський філіал, 2011. 26 с.
5. Сергієва Л.В., Каїнова О.В. Організація діяльності державного службовця. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2003. 192 с.
6. Шаров Ю.П., Маматова Т.В., Чикаренко І.А. Результативність та якість діяльності державного службовця. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2013.- 212 с.
7. Методологія публічного управління: навч. посіб./ уклад. І. В. Шпекторенко. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2018. 120 с.
8. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник/ Скидан О. В., Якобчук В. П., Даций Н. В., Ходаківський Є. І. [та ін.]; за заг. ред. О. В. Скидана. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. – 705 с.
9. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник/ В.М. Нагаєв. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.
10. Юхименко П., А. Даниленко, Т. Сокольська. Публічне адміністрування: підручник. Київ: 2019. 288с.
11. Малиновський В. Я. Публічна служба в Україні: підручник. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 312 с.
12. Організація діяльності державного службовця/ М. Канавець, Ю. Лихач, А. Кукул, В. Дівак, І. Роцин, О. Бутенко. К.: Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу, 2018. 320 с.
13. Публічне управління в умовах інституційних змін: колективна монографія/ занаук. редакції д. держ. упр. Р. В. Войтович та П.В. Ворони. К. 2018. 475 с.
14. Управління персоналом в умовах децентралізації/ За заг. ред. В. М. Олуйка. К., 2018. 504 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Законодавство України. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
2. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. <http://www.president.gov.ua>
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України <http://www.kmu.gov.ua/ua>
4. Національне агентство України з питань державної служби. <http://nads.gov.ua/>
5. Інститут законодавства Верховної Ради України. <http://instzak.rada.gov.ua>
6. Національний інститут стратегічних досліджень. <http://www.niss.gov.ua>
7. Центр політико-правових реформ. <http://www.pravo.org.ua/>
10. Міжнародна цифрова електронна бібліотека (IDEAL). <http://www.sciencedirect.com/science/journals/>
11. Національні бібліотеки світу. <http://www.publiclibraries.com/world.htm>
12. Цифрова бібліотека наукової літератури. <http://citeseer.ist.psu.edu/>